

Toen keek hij naar haar lenige lijf in de kleurige dracht, een lichaam, dat gemaakt scheen om te bekoren, en het pleitte voor hem, dat hij nog niet zoozeer Jan van Zanten, de klerk van de „Bontekoe” was, of hij merkte deze wonderlijke, bijna wulpsche schoonheid nog wel op. Hij keek naar haar oogen, die door een zwart fluweel werden omrand, naar haar breede, korte, vleezige handen, die zich wellustig schenen uit te rekken, toen zij ze op den schouder van den man legde, naar haar bruine zigeunerhuid en naar haar hooge fiere borsten.

Hij staarde haar aan.

Zij lachte naar den klerk aan het hek, maar hij scheen zich pas na eenige oogenblikken dien lach bewust te worden. Toen lachten ook de spieren van zijn mond, maar het ging niet dieper dan de lippen, want zijn geest stáárde nog steeds alleen maar en zijn lach was als een omhulsel, waarin men iets verpakt.

De man zette evenwel zijn paard weer aan en bijna zou de hof van Eden voor Van Zanten geëindigd zijn, waar hij begonnen was, als niet. . . .

Hij staarde de achterzijde van den wagen na, als ging daar een goudtransport, en zag hem tergend langzaam verder schommelen het verschiet in. Toen ging hij het huis weer om, veegde zijn voeten niet en keek naar Berta, zijn vrouw. Vreemd, dat dit zijn vrouw was. Hij voelde zich zoo ver van haar af, dat hij een gewaarwording had, als moest hij zich opnieuw aan haar voorstellen, hoewel hij dat vijf minuten geleden nog niet gevoeld had. Vijf minuten kunnen soms lang zijn. Soms speelt een heel menschenleven zich in vijf minuten af, al wordt de betrokken persoon ook vijftig jaar. Dat zou ook met dezen melkklerk gebeurd zijn, als niet. . . .

Nu keek hij naar Berta, naar de pannen, die spottend glommen en naar de wapperende hemden, die zij gewasschen had en die nu opwindend mensche-lijk aan de lijn hun armen uitstrekten en wezen naar den weg.

„Ga nu uit de keuken. Je loopt me in den weg. Het is hier toch al zoo klein.”

Dat was zoo haar manier hem te verwijten, dat hij nu nog al geen opslag had. Dan zei zij, dat het hier klein was of dat zij een waschmaschine noodig had, maar dat die zoo duur waren, of dat zij zoo naar een kind verlangde, om er de moeder van te zijn. Ook hij verlangde. . . . maar. . . . neen, opslag had hij nog niet. Hij ging de keuken uit, om naar de fabriek te gaan. Hij kwam er ook werkelijk aan, werkte er en boekte er de posten, maar hij was het niet zelf, die werkte. Het was Jan van Zanten. Hijzelf wandelde verlangend achter een woonwagen aan, verlangend en bevreesd. Hij haalde hem niet in, dien woonwagen, hoewel hij eeuwig achter hem liep en verlangde en toch vreesde. Inderdaad, eeuwig zou hijzelf achter dien woonwagen geloo- pen hebben, terwijl Jan van Zanten de boeken bijhield in den melkfabriek, als niet. . . .

Als niet gebeurd was, wat gebeurde.